

Raadsinformatiebrief

Het rapport van Veldhoven aan Tafel over Internationals

Voor vragen

Telefoonnummer: 14 040
E-mail: gemeente@veldhoven.nl
Datum B en W: 7 mei 2024
Registratienummer: 24bs00074

Kennisnemen van

Het rapport dat de participatieraad Sociaal Domein; 'Veldhoven aan Tafel' heeft opgesteld over de Internationals en wat dat betekent voor de Veldhovense samenleving.

Inleiding

Op 26 februari 2024 bood de participatieraad sociaal domein 'Veldhoven aan Tafel' een rapport aan met conclusies en aanbevelingen om de sociale cohesie tussen Veldhovenaren en Internationals te verbeteren. Het college heeft het rapport met grote belangstelling doorgenomen en deelt het graag met de gemeenteraad.

Kernboodschap

Het college bemerkt net als Veldhoven aan Tafel dat de Veldhovense samenleving steeds internationaler wordt en dat daarmee de (economische) groeimogelijkheden toenemen. Dat vraagt om een blik vooruit. Van inwoners, ondernemers, partners en het bestuur van de gemeente. Daarom is besloten een visie op Veldhoven te maken. Deze visie helpt om nu én in de komende jaren – met de blik op de toekomst – keuzes te maken die goed zijn voor Veldhoven.

Om tot deze visie te komen is de gemeente het gesprek aangegaan met de Veldhovense samenleving. Over dit onderwerp is het volgende opgehaald, inwoners van Veldhoven willen:

- Verschillende culturen samenbrengen
- Zich aan elkaar aanpassen
- Nieuw verenigingsleven
- Verenigingen als zingeving behouden
- Een actieve samenleving met nieuwkomers
- Samenleven met tijdelijke bewoners

Dit komt sterk overeen met wat Veldhoven aan Tafel heeft opgehaald tijdens hun onderzoek.

Echter, er zijn ook een aantal kanttekeningen met betrekking tot het rapport. In de aanloop naar conclusies en adviezen herkent het college een aantal zaken niet zoals omschreven in het procesverloop. Beschreven stellingen vragen om een uitleg met meer nuance, met name op het gebied van onderwijs en voorzieningen. Hierover zullen we in overleg treden met Veldhoven aan Tafel.

Vervolg

De visie op Veldhoven wordt naar verwachting op 7 mei vastgesteld. De volgende stap is om hier uitvoering aan te geven. In de visie op Veldhoven is onder andere te lezen dat hierbij gekozen wordt voor een tweeledige aanpak, gericht op sociale samenhang en actieve participatie. Ideeën over hoe dat eruitziet is terug te lezen in de visie. De aanbevelingen van Veldhoven aan Tafel worden daarbij graag bij gebruikt.

Communicatie en samenspraak

Veldhoven aan Tafel krijgt reactie op het door hen opgestelde rapport middels een antwoordbrief van het college.

Wanneer uitvoering wordt gegeven aan de visie op Veldhoven, wordt dit gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen.

Bijlagen

Rapport Living Together – 18 februari 2024

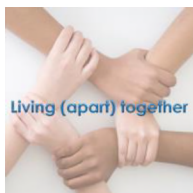
Living (apart) together

participatieraad
Veldhoven aan Tafel
projectwerkgroep
Living together

“Veldhovense uitdagingen rondom expats”

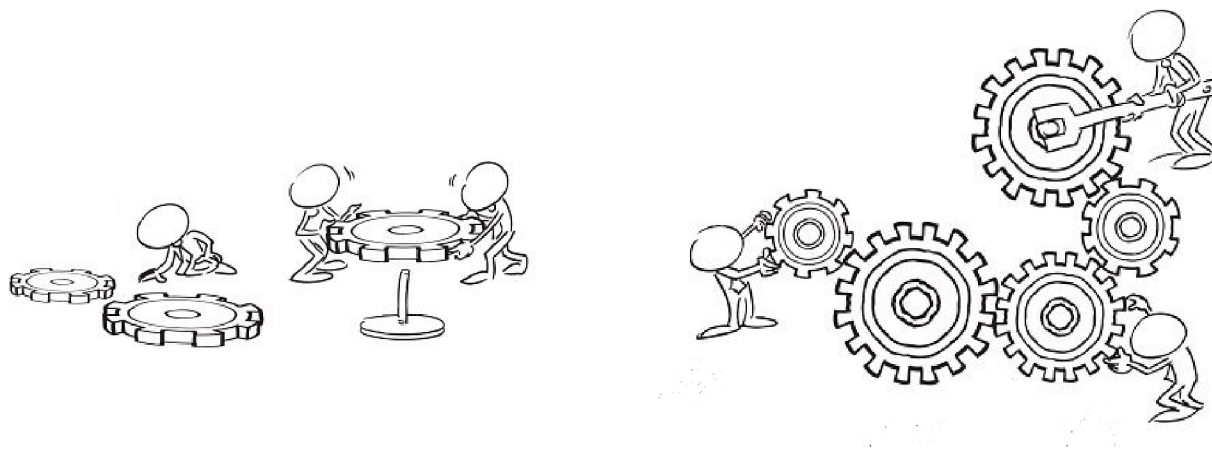
Van : projectwerkgroep Living (apart) together VaT
Datum : 18-02-2024
Versie : 1.6

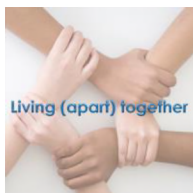
Willem de Bruijn
Margot Gabriëls

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	
1.2 Doel	
1.3 Probleemstelling	
1.4 Missie	
2. Proces	4
2.1 Project	
2.2 Samenstelling	
3. Signalen	5
3.1 Meedenkavond & Taalcafé	
3.2 Enquête	
4. Analyse	6
4.1 SWOT	
4.2 Key Issues	
5. Samengevat	7
6. Conclusie	7
7. Advies	8
8. Dankwoord	9
9. Bijlage	
9.1 Uitslag Enquête	

1 Inleiding

Sinds het ontstaan van de gemeente Veldhoven in 1921 is het aantal inwoners aanzienlijk gegroeid van toen ruim 4600 naar nu ruim 46500; een ver-tien-voudiging.

De eerste grote schaa sprong is begonnen in de jaren vijftig met aanzienlijke groei in aantal inwoners en woningen. De natuurlijke bevolkingsgroei van Veldhoven is en was onvoldoende om de groei van Veldhoven aan te kunnen, dat is gerealiseerd door aanwas van buiten Veldhoven.

In de tweede helft van de vorige eeuw groeit Veldhoven voornamelijk door de import van Nederlanders.

Veldhoven is verdicht en met de economische welvaart met name door ASML ervaren we wederom een schaa sprong waarbij het dorp overgaat in een verstedelijking op weg naar meer dan 50.000 inwoners.

Sinds eind vorige eeuw is het aantal niet Nederlanders enorm aan het stijgen.

Van 12% in 2000 naar ruim 23% in 2023, waarvan ruim 14% van buiten Europa komt, dit zijn voornamelijk expats, kenniswerkers en internationals.

Veldhoven wordt daardoor ook wel de “Expats Hoofdstad” van Nederland genoemd.

Bij de vorige schaa sprong is de gemeenschap van Veldhoven erin geslaagd om samen te leven en te integreren tot een gebalanceerde gemeenschap. Bij de huidige schaa sprong is de problematiek aanzienlijk groter gelet op taal, cultuur, woningtekort, onderwijs, volume en inkomensverschillen. Zowel in de media als vanuit onze achterban zijn er signalen dat de onvrede aan het oplopen is.

De participatieraad van Veldhoven VaT (Veldhoven aan Tafel) is zich bewust van deze problematiek. Zij heeft hierover een rapport met bijbehorend advies opgesteld voor de gemeente Veldhoven.

De doelstelling is niet “Living apart together” maar “Living together”.

Het doel van dit rapport is de aanzet geven tot verbinden zodat inwoners sociale cohesie gaan voelen met elkaar.

It takes two to tango

1.1 Aanleiding

Om die reden is het voor VaT belangrijk om inzicht te krijgen in de huidige expats problematiek binnen de gemeente Veldhoven. Met dit plan proberen wij een inzicht te geven van de signalen die de werkgroep heeft opgehaald.

In dit plan wordt een eerste analyse gemaakt en gekeken naar de huidige stand van zaken.

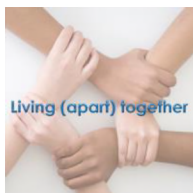
Aan de hand van de signalen bij VaT-leden, persoonlijke gesprekken met expats bij het Taalcafé, meedenkavond bij Veldwijzer met verschillende organisaties en de Living together enquête onder inwoners, komen een aantal sterke en zwakke zaken naar voren. Tevens worden de kansen en bedreigingen van de expats problematiek op de Veldhovense gemeenschap bepaald in deze analyse. Hiermee is de huidige stand van zaken bepaald in de samenvatting en daaruit trekt de werkgroep haar conclusie.

De onderbouwing voor het advies “Living together” is dan gelegd. Mogelijkheden voor de toekomst en eventuele vervolgstappen in het ontwikkelen of verbeteren van het beleid binnen de gemeente Veldhoven worden in het advies meegenomen om de gewenste situatie te bereiken.

1.2 Doel Het versterken van de sociale cohesie tussen inwoners en expats binnen Veldhoven.

1.3 Probleemstelling Veldhovense uitdagingen rondom Expats

1.4 Missie Veldhovenaren en expats samen te laten leven in Veldhoven, in plaats van apart.

2 Proces

In **2022** krijgen coördinatoren jeugd signalen vanuit bevolking en onderwijspersoneel rondom expats.

Denk hierbij aan:

- agressie bij anderstalige leerlingen vanwege taalbarrière
- stagnatie onderwijs door anderstaligen in de klas, die veel aandacht nodig hebben
- personeelstekort voor bijv. taalklassen
- te weinig schoolgebouwen en sportfaciliteiten - geen ruimte genoeg voor groepen leerlingen

Januari **2023**: de coördinatoren jeugd gaan in overleg met wethouders Huub Stroeks en Thomas van Broekhoven

Samengevat: -gemeente geen visie op instroom anders talige leerlingen

-behoefte expats niet bekend op gebied van onderwijs

-gevraagd werd door gemeente → ga als VaT in gesprek met onderwijsinstellingen

Februari 2023: overleg VaT-jeugd met St. Veldvest (basisonderwijs)

opgehaald: - gemeente visie op onderwijs en de financiering hiervan weinig ondernemend

- te weinig personeel met kennis van NT2 onderwijs (hoe leer je iemand Ned.

conclusie: - visie op internationaal onderwijs ontbreekt

- kennis van wereldwijzer gebruiken

- gebouwen inrichten om onderwijs te geven en meenemen in nieuwbouwwijk

Maart 2023: overleg VaT-jeugd met Sondervick college

opgehaald: rommelige toestroom, problemen vanwege cultuur verschil, meer instroom anderstaligen

conclusie: 2-deling moet stoppen & meer actie op vaardigheden Nederlandse taal

Mei: initiatief tot projectwerkgroep expat problematiek in VaT vergadering van 12 mei 2023

2.1 Projectwerkgroep Living together

Na de zomer van 2023 vindt de kick-off van de projectwerkgroep rondom expat problematiek plaats.

Samenstelling, naam werkgroep, verantwoordelijkheden en de kaders van de problematiek stemmen zij samen af. De werkgroep maakt een bewuste keuze om soortgelijke problematiek van de arbeidsmigranten niet in deze opzet mee te nemen.

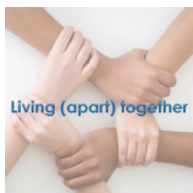
Om een breed scala van signalen op te halen besluit de projectwerkgroep om een meedenkavond met verschillende Veldhovense organisaties te organiseren. Om de signalen van expats op te halen besluit de werkgroep om zelf bij het taalcafé in gesprek te gaan met expats. Deze signalen worden meegenomen naar de meedenkavond, medio december.

Na de meedenkavond wordt het gebrek aan signalen van de authentieke Veldhovenaar gevoeld bij de werkgroep. Er wordt een enquête opgezet met schurende thema's uit de media. Hierbij worden de Veldhovenaren gevraagd of de stelling herkend wordt of dat dit meer mediahypes zijn.

2.2 Samenstelling VaT leden voor werkgroep

Armoede	Inge de Vries
Jeugd	Margot Gabriëls & Moniek van den Wildenberg
Senioren	Willem de Bruijn & Tineke Linssen
Zorg	Inge de Vries

3 Signalen

Op 19 december organiseert de werkgroep de meedenkavond met verschillende Veldhovense organisaties.

De meest overlappende signalen die zijn opgehaald zijn als volgt:

De positieve punten zijn: economische groei, diversiteit in vriendschappen en internationale kennisopbouw

De minpunten zijn: taalbarrière, te korte aan voorzieningen en personeel, vereenzaming expat partner, geen kennis van de Veldhovense waarden & normen.

3.1 Meedenkavond

Organisatie	aandachtspunten
BSR	Expats moeilijk weg vinden binnen sociaal domein
Taalcafé	Te weinig begeleiding partners na inburgering
ASML	Integratie van verschillende culturen
Veldvest	Regionale plannen onderwijs
Swove	Expats betrekken bij vrijwilligerswerk
Gezondheidscentr. Heikant	Afwijkende zorgvraag, ander soort zorg & aantallen
Wijkplatforms	Samenhorigheid ontbreekt
Stichting Eva	Maatschappelijke oriëntatie
Bibliotheek	Organiseert sociale activiteiten & DigiTaalhuis

3.2 Enquête

In januari 2024 heeft de werkgroep de enquête “Living (apart) together opgezet.

De werkgroep heeft de enquête uitgezet. De enquête is door 71 mensen ingevuld.

Uitkomst:

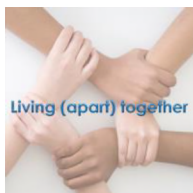
- 23 personen zijn 65 jaar of ouder en 17 personen zijn tussen de 46-55 jaar
- 94% woont in Veldhoven
- 58 personen wonen meer dan 5 jaar in Veldhoven
- 81% van de mensen is niet voor werk naar Veldhoven gekomen
- alle wijken behalve De Polders en Zilverackers zijn vertegenwoordigd

De Veldhovenaar vindt:

- 52% dat Veldhoven de expat hoofdstad van Nederland is
- 73% dat huizen onbetaalbaar zijn vanwege expats
- 53% contact met expats moeilijker is omdat zij slecht Nederlands spreken
- 50% dat expats uit een andere cultuur komen & begrijpen hierdoor de Veldhovenaar minder goed
- 66% dat de gemeente regie moet voeren op initiatieven

De Veldhovenaar is gelijk verdeeld dus net zo goed eens als oneens over:

- Veldhovense waarden en normen versoberen door andere culturen
- Aandacht voor de behoefte van de authentieke Veldhovenaar is er te weinig

4 Analyse

4.1 SWOT analyse

In onderstaande tabel worden de sterke en zwakke punten van de expat in Veldhoven afgezet tegen kansen en bedreigingen waar de Veldhovense gemeenschap mee te maken heeft.

	Sterktes	Zwakten
Interne analyse	<ul style="list-style-type: none"> • goed betaalde baan • vriendschappelijke diversiteit • internationale kennis opbouw 	<ul style="list-style-type: none"> • taalbarrière • eigen kring • geen kennis van Ned. taal en cultuur
	Kansen	Bedreigingen
Externe analyse	<ul style="list-style-type: none"> • cultuur verrijking • economische groei • initiatieven voor expats 	<ul style="list-style-type: none"> • versoberen van Veldhovense cultuur & waarden/normen • te kort aan voorzieningen • behoefte Veldhovenaar vergeten

4.2 Key Issues

- De bedreigingen en zwaktes
Het gebrek aan kennis van de Nederlandse taal & cultuur bij expat is een bedreiging voor het samen leven in de gemeente Veldhoven. Zwakte hierbij is dat de behoefte van de Veldhovenaar uit het oog verloren is.
- De sterktes en bedreigingen
De goed betaalde baan is een sterk punt voor de economische groei en internationale kennis opbouw. Bedreigingen hierbij is een te kort aan voorzieningen die ontstaat en de te korten aan personeel.
- De zwaktes en kansen
De zwaktes bij de expats zijn; de taalbarrière, gebrek aan kennis van de Veldhovense waarde en normen. De kansen hierbij zijn de verschillende initiatieven voor expats.
- Sterktes en kansen
Kans is de economische groei van Veldhoven, als de economische motor van Nederland. Sterktes voor de Veldhovense gemeenschap zijn de goed betaalde banen en internationale kennisopbouw.

5 Samengevat

De goed betaalde baan voor de expat zorgt in Veldhoven voor economische groei & internationale kennis opbouw. De Veldhovenaar staat open om vriendschappelijk met de expat om te gaan. Helaas weet de Veldhovenaar vaak niet hoe. De expat is vaak niet op de hoogte van de Veldhovense cultuur. Door de cultuurverschillen vinden beide partijen elkaar minder snel.

Helaas zien we dat er ook een te kort aan voorzieningen en personeel ontstaan.

Waarbij de vraag naar de behoefte van de authentieke Veldhovenaar in dit proces wordt gemist.

De werkgroep ziet hele mooie initiatieven voor expats, om hen bij de Veldhovense gemeenschap te betrekken. Aandachtspunt hierbij is dat coördinatie op initiatieven en toekomstperspectief gemist wordt.

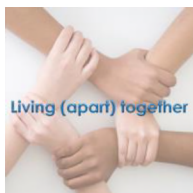
In januari 2024 is de werkgroep in overleg gegaan met de Veldwijzer organisaties. Zij herkennen onze opgehaalde signalen en willen graag betrokken blijven bij verdere ontwikkelingen n.a.v. ons advies.

6 Conclusie

Bij het inzichtelijk maken van de uitdagingen, die de enorme instroom van expats in de Veldhovense gemeenschap met zich meebrengt, zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen;

- uitdagingen rondom te weinig personeel
- uitdagingen in de zorg, infrastructuur, onderwijs
- gebrek aan coördinatie op de vele goede initiatieven voor expats
- behoefte Veldhovenaar is uit het oog verloren en behoefte expat niet geheel duidelijk
- rolonduidelijkheid en verantwoordelijk, die bij deze uitdaging komt kijken

7 Advies

Vanwege de uitdagingen rondom de enorme instroom van expats, adviseert VaT aan de gemeente Veldhoven regie te nemen en dit te gaan borgen in beleid. Om zo de stabiliteit, verbinding en continuïteit te borgen in de Veldhovense gemeenschap en het ondernemingsklimaat.

Daardoor komt er ook zichtbaar GRIP op de situatie binnen de gemeente Veldhoven. Door het bieden van een heldere structuur binnen alle initiatieven, zal er rolduidelijkheid ontstaan waardoor de expat weet waar hij terecht kan. Hierdoor zal de expat makkelijker kunnen deelnemen in de Veldhovense gemeenschap. De expat en de Veldhovenaar zullen het gevoel krijgen dat zij samen leven.

Om deze GRIP op de expat problematiek binnen de gemeente te krijgen, is meer verbondenheid en ondernemerschap nodig.

VaT geeft de aanbeveling aan de gemeente om:

een "commissie" in het leven te roepen met de focus op uitdagingen rondom expats en de betekenis voor de Veldhovense gemeenschap.

De commissie stelt duidelijke kaders aan initiatieven en is toekomstbestendig waarbij de nodige vakbekwaamheid van commissieleden wordt gevraagd. Denk hierbij aan organisaties als Cordaad, die in samenwerking met ASML een pilot draait rondom deze problematiek.

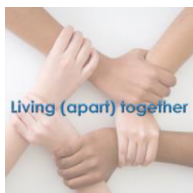
Kleinschalig met een pilot van start gaan in een buurt /wijk waar veel expat-gezinnen wonen. Gericht te werk gaan met organisaties en Veldhovenaren. Door kleinschalig van start te gaan met een pilot, kan de werkwijze makkelijk bijgestuurd worden, mocht dit nodig zijn. Het opschalen kan als de bevindingen van de pilot fase zijn afgerond.

VaT adviseert tevens een routekaart te ontwikkelen voor nieuwe inwoners van Veldhoven, een kaart voor expats en een voor nieuwe Veldhovenaren. De routekaart wordt door de gemeente verstrekt bij inschrijving in de gemeente.

Aanbevelingen:

- Neem regie en verantwoordelijkheid
- Borg de uitdagingen rondom expat instroom in (toekomstig) beleid
- Betrek de aandachtspunten van dit onderzoek bij toekomstig beleid
- Zorg dat bij toekomstig beleid ook een uitvoeringsnota komt, als schakel tussen doelen en uitvoering
- Neem de uitwerking van de rolverdeling tussen de betrokken spelers mee in het nieuwe beleid
- Zet in de nieuwe nota expatproblematiek in op cohesie vanaf inschrijving bij de gemeente

De werkgroep is van mening dat zo een brede "Living together" ontstaat in ondernemend Veldhovens klimaat.

6.2 Dankwoord

De werkgroep wil alle organisaties en betrokkenen van de meedenkavond en de Veldwijzer organisaties hartelijk danken voor het delen van hun ervaringen, tijd, inzet en inspiratie. Op deze wijze is de werkgroep tot deze uitgebreide onderbouwing en het advies “Living (apart) together” gekomen.

Organisaties meedenkavond

Naam	organisatie
Dennis van der Rijt	Gezondheidscentrum Heikant
Stefan Rommelse	Wijkplatform Meerveldhoven
Astrid Meijer	ASML
Fleur Dekker	Scholenstichting Veldvest
Lynn van den Biggelaar	Lumens - CJG
Wilma Jonkers	St. EVA & Taalcafé
Rian Tondeur	St. EVA
Rob Smetsers	Bibliotheek & Sociaal D/Taalcafe
Imke Duijf	Bibilotheek & Sociaal D/Taalcafe
Frans Heutinck	St. Leergeld - Veldwijzer
Annemarie Soetens	BSR - Veldwijzer
Ans Kuik	Swove - Veldwijzer
Pawan Mohanlal	gemeente Veldhoven

Organisaties Veldwijzer

BSR	Annemarie Soetens
Voedselbank	Peer Willemse
Leergeld	Frans Heutinck
SWOVE	Ans van Kuik
Cordaad	Marc Verberk

Corné Gabriëls voor het technisch mogelijk maken van de enquête.
Wil van der Laak voor het voorzitten van de meedenkavond.

In dit plan worden de volgende zaken beknopt benoemd:
Projectwerkgroep Living (apart) together = werkgroep
Participatieraad Veldhoven aan Tafel = VaT
Expats, kenniswerkers en internationals = expats

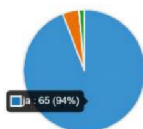
Bijlage 1 Uitslag Enquête Living together

1. Hoe oud bent u?

Meer details Inzichten

< 18	4
18 - 25	2
26 - 35	3
36 - 45	9
46 - 55	17
55 - 65	11
65 jaar of ouder	23
Dat zeg ik liever niet	0

2. Woont u in Veldhoven?

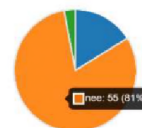

3. Hoe lang woont u in Veldhoven?

Meer details Inzichten

0 - 6 maanden	2
7 - 12 maanden	0
1 tot 2 jaar	2
Meer dan 2 jaar	1
2 tot 5 jaar	3
meer dan 5 jaar	58
niet van toepassing	2

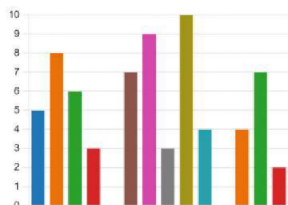
4. Bent u voor werk naar Veldhoven gekomen?

5. In welke wijk in Veldhoven woont u?

Meer details Inzichten

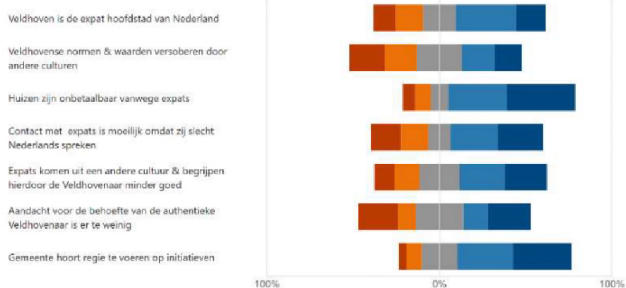
't Centrum	5
Cobbeek	8
d'Elker	6
De Kelen	3
De Polders	0
Heikant	7
Meerveldhoven	9
't Look	3
Veldhoven Dorp	10
Zeeft	4
Zilverackers	0
Zonderwijk	4
Oerle	7
Buitengebied	2

6. Als u denkt aan de expat in Veldhoven. Bent u het dan eens met de volgende stellingen?

Meer details

oneens enigszins mee oneens neutraal enigszins mee eens mee eens

7. Hoe effectief zijn de volgende initiatieven voor de expat in de Veldhovense gemeenschap?

Meer details

ineffectief enigszins ineffectief neutraal enigszins effectief effectief

8. Bent u op de hoogte van initiatieven voor integratie van de expat?

Meer details Inzichten

heel goed op de hoogte	8
enigszins op de hoogte	29
niet op de hoogte	27
weet ik niet	5

9. Leeft naar uw mening de Veldhovenaar samen met de expat?

Meer details Inzichten

Heel erg samen	2
Enigszins samen	25
Niet samen maar apart	33
Weet ik niet	9

10. Hoe waarschijnlijk is het dat de expat en u samen leven als vrienden?

Meer details Inzichten

nooit	7
enigszins	12
neutraal	19
waarschijnlijk	14
uiterst waarschijnlijk	12
weet ik niet	5

